

Bedömning behov av spisvakt

Anamnes/Aktivitetsanamnes

- Har det varit något tillbud t ex vidbränd gryta? Hur många gånger? Hur gick det då?
- Glömmer personen andra saker i vardagen såsom mediciner, tid och rum?
- Finns svårigheter med kognitiva funktioner utifrån t ex demens, stor ångestproblematik, tvångshandlingar, bipolär sjukdom, missbruk och/eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar?

Omgivningsutredning – fysisk miljö

- Finns fungerande brandvarnare?
- Finns andra riskfaktorer för brand (förutom användning av spisen)? Tex. att personen är rökare, använder läkemedel och alkohol. (referens 1).

Status Intervju (information från personen själv och vid behov från närstående och personal)

- Är personen själv orolig för att glömma bort att stänga av spisen?
- Är närstående/personal orolig för att personen ska glömma bort att stänga av spisen?
- Be personen beskriva hur han/hon brukar använda spisen.
- Hur ofta och i vilket sammanhang, t ex om mat värms eller tillagas från grunden?
- Vad tillagas? Används plattor, ugn, kort och långkok?
- Används tidur såsom äggklocka, mobiltelefon osv?

Strategier för att klara uppvärmning och matlagning:

- Vattenkokare
- Märka upp vred och plattor med färger
- Ta bort spislock
- Mikrovågsugn
- Spislarm (finns att köpa i öppna handeln)
- Tidur såsom mobiltelefon eller äggklocka
- Timervred till kaffebryggare eller bryggare med automatisk avstängning

Om personen inte lagar mat kan spisen stängas av genom att dra ut sladden eller bryta strömmen med propp/säkring. Om någon annan (men ej den enskilde personen) ska använda spisen, kan de ansöka om bostadsanpassningsbidrag för brytare till spisen.

Kvarstår behovet och om personen uppfyller kriterierna installeras en spisvakt.

Där det råder en tveksamhet om behov görs en aktivitetsbedömning (se längre ned).

Installation:

Vid installation informeras patienten muntligt och skriftligt om spisvakten utifrån patientens behov.

Informera alltid någon närstående eller personal att spisvakt installeras och hur den fungerar, så att de kan hjälpa personen.

Utvärdering/Resultat

Följ upp åtgärder. Fungerar det som tänkt? Om inte - utred om spisvakten behöver justeras, om spisvakten skapar oro för personen eller om det finns annan orsak till att den inte fungerar som tänkt

Aktivitetsbedömning för utredning behov av spisvakt

- Be personen beskriva hur han/hon brukar använda spisen.
- Be personen beskriva vad som tillagas, används plattor, ugn, kort och långkok?

Kom överens om en enkel måltid ex. frukost som ska tillredas vid bedömningstillfället.

Förslag på aktiviteter:

- Koka gröt på spisen, göra i ordning smörgås med pålägg och koka kaffe/te.
- Steka eller koka ägg, göra i ordning smörgås med pålägg och koka kaffe/te.

Be personen beskriva i detalj hur han/hon brukar göra, vilka ingredienser och redskap som används. Viktigt är att resultatet blir som man har kommit överens om innan.

Under aktivitetsbedömningen använd nedanstående nyckelord som stöd:

Fysisk ansträngning

- Blir personen uttröttad
- Hur utför personen aktiviteten fysiskt såsom placering, hantering och förflyttning av kropp och föremål
- Tempo (orkar, håller tempo)

Effektivitet

- Upprätthålla görandet: koncentration, uthållighet, förmåga till överblick av aktivitet, simultankapacitet, insikt, impulsstyrning, uppmärksamhet, minnesfunktion
- Använda kunskap: kan personen välja rätt redskap för aktiviteten
- Organisera tid: finns initiativ till att starta, fortsätta, avsluta och utvärdera aktivitet
- Organisera rum och föremål: planera ytan, organisera, rumslig förmåga
- Anpassa görandet: Blir resultatet som det var planerat - behövs/görs justeringar för att nå målet.

Säkerhet

- Utförs hela aktiviteten på ett säkert sätt?
- Finns risker? Såsom fall, brännskador mm?

Oberoende/beroende

- I vilken grad är personen självständig?
- Vilket behov finns av verbal och fysisk guidning?
- Finns behov av aktiv hjälp av annan person?

Resultat/analys

- Blev resultatet som det var överenskommet?
- Analysera utförandet utifrån ovanstående nyckelord.
(referens 2, 3 och 4)

Referenser

1. Räddningsverket, IMS. Systematiskt arbete för äldres säkerhet, s. 61.
2. ADL-taxonomi. En bedömning av aktivitetsförmåga, Kristina Törnquist, Ulla Sonn. (version III), 2001.
3. Kognitiv checklista vid arbetsterapeutisk bedömning av ADL-förmåga. Regionförbundet Örebro, 2012.
4. AMPS. Bedömning av motoriska färdigheter och processfärdigheter. AG Fischer, 2003